

E DITORIAL

LA FEINA

Tots i totes, prou que ho sabem, si volem sobreviure, “no viure”, hem de treballar.

Si no vas néixer amb una cullera de plata a la boca, no et queda més remei que pensar, fer feina, etc. És a dir, vendre la teva força de treball intel·lectual o física a algú que te la compri.

Ara bé, triar el que vols fer és molt important, i per això estudies i et prepares per assolir una feina digna. Aquí, al Pirineu, en aquest espai de muntanyes no és gens fàcil trobar el que busques.

És un espai limitat, on l'oferta d'ocupacions sovint no correspon a la teva preparació i formació ni a les teves legítimes aspiracions.

De fet, molta gent jove acaba treballant en llocs de feina que no corresponen a la seva qualificació i per un sou insuficient, com si es tractés d'un càstig diví pel fet de ser jove.

El camí és, de vegades, ple d'entrebancs per fer el que vols, malgrat tots els mitjans nous que tens a l'abast per complir amb aquesta feina que desitges i que en general és un miratge ideal que no té res a veure amb la realitat del dia a dia..

L'ocupació està sotmesa a les lleis de l'oferta i la demanda, que són les lleis del mercat actual i no hauria de ser així. Ho dificulta les contradiccions d'un sistema que divideix les classes populars segons el seu origen, color de pell i ètnia, fent que hi hagi treballadors de primera i tots els altres.

El sistema és molt llest i perquè molta gent s'emmira en ser influenciador o youtuber o tiktokker, que són tasques encoratjades pel mateix sistema que en general les financia, per fer veure a la gent que tothom pot ser milionari i tenir un nivell de vida d'acord amb els seus ingressos, cosa que és una mentida, i que només serveix per perpetuar aquest sistema econòmic.

Fer-se ric treballant, és gairebé impossible i és un tòpic que gairebé tothom coneix, últimament un perfil que es repeteix, és el de gent que tot i treballant, no pot ni tan sols pagar un lloguer, ja no parlem d'arribar a final de mes; podem incloure-hi els pensionistes que, en molts casos, han de sobreviure amb pensions de 850 € al mes.

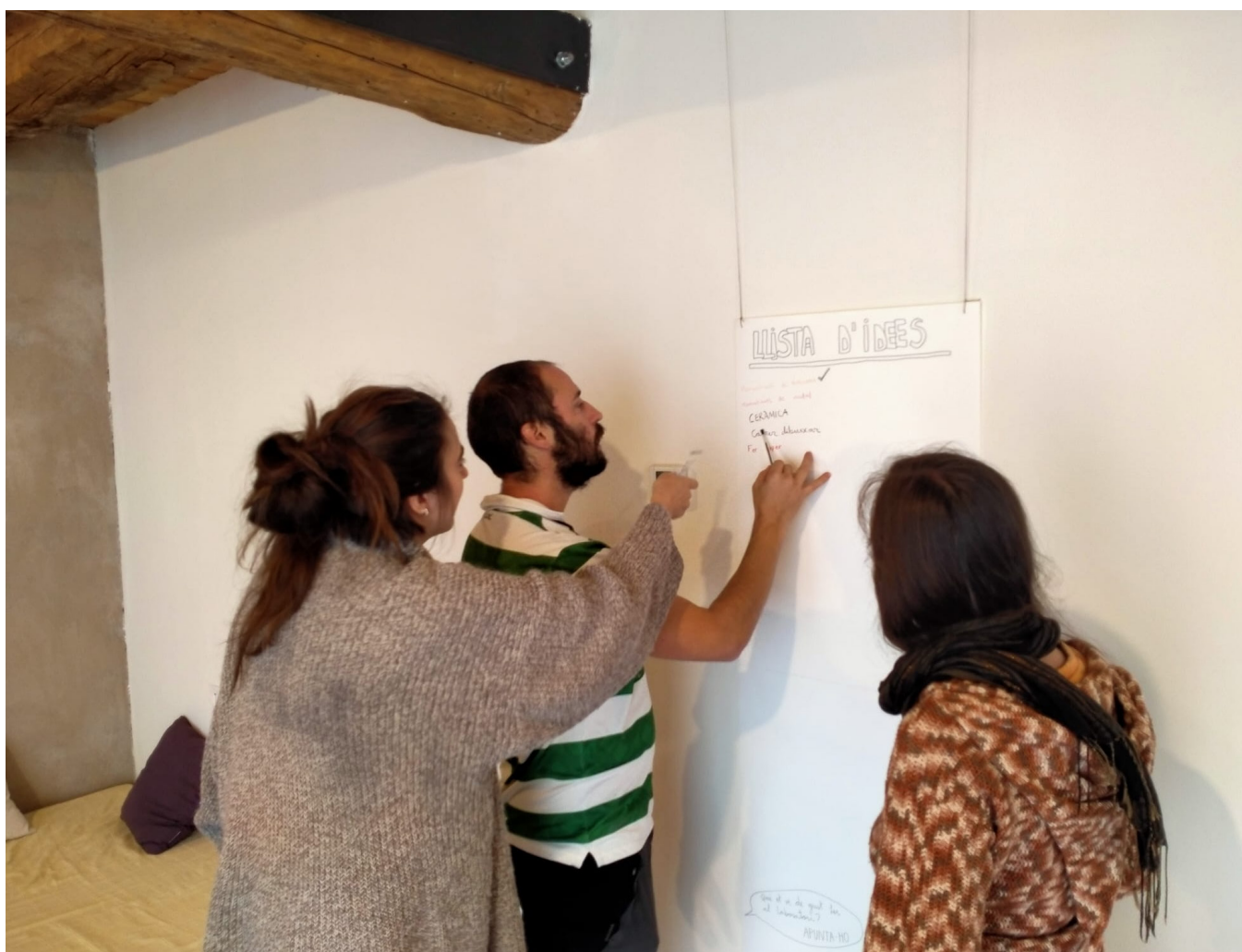
També hauríem de contemplar si s'apliquen les lleis laborals a tots els indrets i llocs de feina com ara el respecte per les hores extres i les condicions intrínseques a la mateixa feina i l'organització dels treballs.

Els carrers de les nostres ciutats estan plens de somnis trencats i això és un greu problema social que retrata el sistema capitalista en sí mateix, incapaç de generar seguretat laboral i social, i que converteix el ésser humà en una mercaderia més, a casa nostra també.

XES Pirineu i Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i Aran

entrada com a sòcia. Hi parlen de temes estructurals: necessiten ampliar l'equip? com estan de tresoreria? s'està seguint el pressupost anual? volen participar en una iniciativa sectorial o comarcal de projectes d'ESS? Parlen de temes que també podria tractar una gerència (equip, economia, etc.) però són les sòcies treballadores les protagonistes d'aquestes decisions. També s'hi tracten temes com la participació en

El mes passat, hi va haver una altra reunió: en

aquest cas una assemblea. S'hi parlen temes més profunds: les sòcies estan satisfetes amb les feines que fan? Volen obrir una nova línia de negoci? Les càrregues de feina són equitatives? Quina implicació es pot i vol tenir en projectes d'enxarxament territorial? Vol créixer la cooperativa? És moment de revisar les condicions laborals? A què es dedicarà el fons de formació? A l'assemblea s'hi prenen decisions estratègiques que, de nou, pertanyen a les sòcies, igual que ho faria un consell d'administració.

Així doncs, en aquesta cooperativa, que és petita, són les sòcies-treballadores les que participen directament en tots els àmbits de decisió. És clar que les grans cooperatives necessiten formes d'organitzar la participació més complexes, no tant directes. I també és clar que hi ha negocis mercantils que poden funcionar de maneres semblants. Però la comparació ens ajuda a entendre com el cooperativisme posa les persones al centre de l'activitat econòmica, perquè com tota empresa hi ha tres aspectes bàsics: la propietat, el control i el benefici; i en una cooperativa totes tres pertanyen a les sòcies-treballadores. Seguint el principi d'una persona, un vot; les sòcies d'una cooperativa

prenen les decisions de forma democràtica independentment del capital que hagin aportat al negoci.

La definició clàssica ho resumeix així: una cooperativa és una associació autònoma de persones que s'agrupa voluntàriament per satisfer les seves necessitats i aspiracions de treball comuns, mitjançant una empresa de propietat conjunta i de gestió democràtica. Si aquesta cooperativa a més s'emmarca en el que anomenem economia social i solidària també s'alinejarà amb tres principis bàsics: posar la satisfacció de les necessitats de les persones per damunt del lucre; organitzar-se de forma participativa i democràtica; i estar arrelada al seu entorn.

En definitiva, una cooperativa, en la part professional pot funcionar de forma molt semblant a qualsevol empresa del seu sector, és en la part d'organització interna, de presa de decisions i d'establiment de prioritats on rau la major diferència. Una diferència que, per norma general, s'inclina a favor del benestar de les persones de dins i fora del projecte i del seu entorn.

seu
menatge

ANNA NADAL FALIP

T. 621 282 279

@seumenatge

C/ Major, 73-La Seu d'Urgell

El Romerito Verde

Alexandra Dequivre

Tel. 655 99 59 25
esperanzaah2@gmail.com

• Plantas medicinales • Especies • Jabones • Mermeladas • Miel • Harina • Legumbres
• Remedios naturales (zumo de escaramujo, vinagre de abeto, caramelos, jarabe de abeto...)

CURA I DIGNITAT: QUAN LES CURES ES CONVERTEIXEN EN NEGOCI

Esther Sagués Vigo

Treballadora Familiar del Consell Comarcal de l'Alt Urgell

Certament, és difícil explicar què implica el treball de cures, a menys que ho fem des de la retòrica vana d'aquells qui ens governen, sovint aliens a la realitat quotidiana de les persones que cuiden i són cuidades. I és que en els darrers anys, el fenomen de les cures ha passat a protagonitzar taules de debat, ha motivat estudis i investigacions científiques, i, val a dir, ha nodrit "convenientment" els discursos institucionals. Quan les necessitats humanes són subordinades a interessos econòmics i partidistes, no només es desvirtua el valor de les cures, sinó que a més, transforma l'acció en perversió. En aquest escenari, quina realitat s'amaga darrere el treball de cures a la nostra comarca?

L'Alt Urgell exemplifica el fracàs d'una administració local que, a través de licitacions a la baixa i externalitzacions constants, ha desmantellat un dels pilars fonamentals de les cures: el SAD. El Servei d'Atenció a Domicili no és, o no hauria de ser un producte al servei del capital, ni moneda de canvi en el joc partidista, atès que es tracta d'un recurs d'obligat compliment municipal i, per tant, un dret social essencial. No obstant això, semblaria que aquells qui governen a la nostra comarca, s'obstinen a perpetuar la inèrcia del clientelisme polític, abans que assumir l'única solució: la municipalització d'un servei que mai haurien d'haver externalitzat. En aquest sentit, l'estadística

constata la deriva d'un SAD que l'any 2013, quan era municipal, atenia vuitanta persones aproximadament, xifres ben distants a les quaranta-nou persones ateses que, tal com recull la memòria dels Serveis Social Bàsics de 2023, evidencien el fracàs d'una dècada perduda amb experiments privatitzadors. Dit això, què implica realment el treball de cures?

Joan Canimas, referent indiscutible en ètica aplicada, defineix les cures com a un acte profundament humà i essencialment íntim que transcendeix el simple contacte físic:

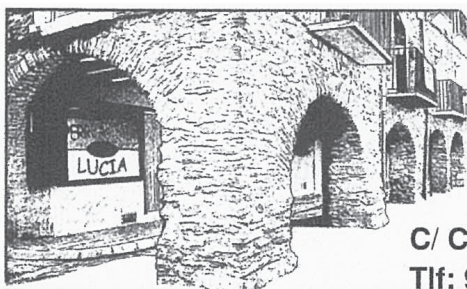
“Quan un professional toca el cos de la persona atesa, aquí no solament i principalment hi ha carn, sinó persona. Quan rento la seva pell, no solament i principalment hi ha epidermis, ni les arrugues són simples ritidosis, sinó solcs de vida replets de narracions. Quan s'entra en un lloc (físic o psíquic) que pertany a un altre, s'ha de fer amb permís, respecte, circumspecció; cuidant els gestos, la mirada, la veu, la intenció. Irrompre és entrar violentament en un lloc, ocupar tot l'espai, la qual cosa és pròpia dels conqueridors” (Joan Canimas)

Així doncs, el treball de cures implica endinsar-nos en un espai en què els gestos,

les mirades i els silencis conflueixen en una intimitat compartida on sostenir, acompanyar, i reconèixer l'altre més enllà de la seva situació de vulnerabilitat. Malauradament, però, les dinàmiques imperants a l'Alt Urgell han colonitzat aquest vincle inviolable, convertint-lo així en un poderós instrument al servei del capital i de l'aparell polític. En aquest context, les relacions humanes queden sotmeses al baròmetre del benefici atès que ara ja no prima la qualitat, sinó la quantitat d'interaccions instrumentalitzades. Tant se val si hem de cuidar l'altre en la foscor de la seva soledat, en l'angoixa de la violència o en el caos dels records esborrats. Tant se val quantes vegades haurem de despullar-nos davant de persones estranyes, sempre diferents, i alienes al nostre sentir, a la nostra vida. Tant se val quantes vegades haurem d'obrir els calaixos de la memòria davant de rostres que mai tindran temps d'aprendre el nostre nom, d'escoltar les nostres històries, de comprendre qui som més enllà d'un expedient més en la seva llista de tasques.

Al capdavant, malgrat la flagrant evidència d'un model de cures fallit, sembla que la miopia —o potser la desídia— d'aquells qui ostenten el poder a la nostra comarca, és irreversible. No obstant això, continuarem lluitant per denunciar les vergonyes d'un sistema que ha gosat mercadejar amb el que hauria de ser sagrat: la cura i la dignitat.

PERRUQUERIA LUCIA

**C/ Canonges, 53
Tlf: 973 35 47 56**

MORGÓ
ELECTRODOMÈSTICS

Jaume Morgó

C/ Major, 60 baixos
25700 La Seu d'Urgell
Tel. fix: 973 35 05 47
Tel. mòbil: 636 32 16 99
E-mail: jaumemorgo2014@gmail.com

FRONTERERS, UN COL·LECTIU SILENCIÓS

Alba Doral

Resulta com a mínim paradoxal que un col·lectiu tan nombrós sigui a l'hora tan silenciós. Segons les dades del servei d'Estadística del Govern d'Andorra, a finals del passat mes de juny hi havia un total de 1.825 permisos de treball fronterer en vigor. Un creixement del 0,9% respecte de l'any anterior. Vist des d'aquesta banda de la frontera són un (o ja comencen a sobrepassar) de cada tres treballadors de l'Alt Urgell. Un contingent important i no importa la banda de la frontera des de la qual se'ls (se'ns) observi. No sols això, els fronterers han estat posats a l'ull de l'huracà pràcticament en quanta polèmica s'ha generat, en multitud de qüestions que afecten la vida diària, des dels problemes de l'habitatge –què significa aquest increment del 0,9% d'increment de permisos en un any? afecta el mercat de lloguer, o de compra, de pisos?– als relacionats amb el transport públic. No obstant això, dèiem, és un col·lectiu que mai no ha arribat a parlar amb una veu pròpia, un grup humà que ha fracassat en tots els intents d'aglutinar-lo.

A aquesta idiosincràsia particular s'aferren sovint els responsables de la cosa pública: no tenen un interlocutor que representi tot el col·lectiu, argumenten, i això facilita –n'hauríem de ser conscients– que s'ignorin problemàtiques que puguin aparèixer, reivindicacions, fins i tot que no existeixi –ni a la comarca ni a Andorra; o si existeix, sigui desconegut– cap servei administratiu centralitzat que pugui informar un treballador fronterer sobre els diferents drets i deures que l'emparen i obliguen, des de la cobertura sanitària o el dret a ajuts quan es perd la

feina a la normativa tributària. De fet, alguns avenços significatius s'han aconseguit pel compromís personal d'alguna veu solitària que s'ha alçat per sobre de la resta (i no molt secundat).

Aquest últim aspecte, sospitem i no devem anar molt desencaminats, és el que ha convidat sovint els fronterers a mantenir un perfil baix, a passar sota el radar d'Hisenda. La qüestió, no obstant, va començar a quedar clarificada amb la signatura del conveni de no doble imposició entre els Estats espanyol i andorrà: l'article 7.P de la llei d'IRPF recull una exempció de declaració d'ingressos derivats del treball fet a Andorra per sota dels 60.100 euros anuals. Els requisits: ser resident en territori espanyol, que el treball en territori andorrà requereixi un desplaçament efectiu i que es treballi per a una empresa ubicada fora de territori espanyol, sigui andorrana sigui sucursal o punt de negoci d'una espanyola. Una altra cosa és que a l'Agència Tributària li costi d'empassar i busquin maneres per posar entrebancs. Això ho puntualitzava Joan Estanyol, expert en fiscalitat, durant l'edició del 2021 del Workshop ocupacional. Abundant en l'argument previ, insistim, no deixa de ser pobre que sigui l'única acció concreta que les administracions locals dediquen (més o menys) als fronterers.

Una altra de les raons que, imaginem, es troba al rerefons d'aquesta manca d'interès per associar-se, agrupar-se d'alguna manera, és la tremenda heterogeneïtat del col·lectiu, en ingressos, en ocupacions, en situacions vitals.

En aquest quedar al marge excepte quan es produeix un problema clamorós, és un bon exemple com la situació dels transfronterers té tan poca presència en el debat sobre l'acord d'associació d'Andorra a la UE. Deixant de banda que el parer dels treballadors fronterers interpel·li poc el Govern del Principat, és menys comprensible que no siguin ells que, tot i no tenir vot, intentin tenir alguna veu ni que sigui per preguntar qué hay de lo mío?, és a dir, com els afectaria un (ara mateix incert) canvi del marc legal.

A falta d'algú que preguntí en nom de tots, igualment hi ha respostes: no sembla que calgui patir –ni tenir-ne gaires expectatives positives– com a fronterers per l'acord, perquè no contempla canvis significatius en aquest estatus. El Govern d'Andorra canviaria l'actual quota per un registre, però a efectes pràctics tindrà poca repercussió, assegura el secretari d'Estat per a les Relacions amb la UE, Landry Riba. En qüestions relacionades amb el règim de seguretat social o pensions, els probables canvis els tocarien com a la resta de treballadors del Principat. Així doncs, podem seguir tranquil·lament en silenci.

Seu Gràfic
GRUP IMPRESSOR

Carrer Sant Ermengol
nº 6 Baixos
25700 La Seu d'Urgell
Lleida

T-F. +34 973 352 477

info@seugrafic.com
W3.seugrafic.com

DONES DEL MÓN RURAL

Urgell Isus

La Seu d'Urgell, 10 d'octubre del 24

Quin plaer que una publicació del territori em demani de parlar sobre el paper de la dona en el món rural, que treballa i viu del món rural i, més concretament, parlar de la tasca que porta a terme al nostre Pirineu l'Associació de Dones del Món Rural de Catalunya.

Dita Associació és de recent creació, concretament de l'any 2018, però tot es remunta uns anys abans quan un grup de dones comparteixen un curs a l'Escola Agrària de Monells i d'aquesta trobada en surt la idea de crear un grup de WhatsApp per tal seguir en contacte i poder compartir experiències, negocis i dubte. També sorgeix la necessitat de fer alguna sortida per veure de primera mà com treballen i gestionen les seves explotacions les dones d'altres llocs, tant del nostre territori com de fora. Des de l'Associació tenim clar que volem estar en

espais de debat i de decisió, per poder donar visibilitat a la feina de la dona del món rural i aconseguir-ne la igualtat d'oportunitats al sector primari.

Som un país petit però molt divers, amb gran quantitat de cultius, varietat de productes i necessitats ben diferents, per això tenim el

nostre territori dividit en set zones, des del Pirineu fins a Terres d'Ebre i des de la plana de Lleida fins a les terres de Girona.

Som una associació molt activa: formem part de moltes taules sectorials i també de l'agenda rural. Des de la junta s'ofereixen cada any cursos de formació sobre temes que ens demanen les sòcies, un viatge a l'any a l'estranger on podem gaudir d'uns dies juntes, fer pinya i poder veure noves i diferents maneres de treballar i crear

sinergies amb altres associacions de dones i també un parell de sortides a l'any pel territori català. Viatges que serveixen per fer xarxa i enfortir les relacions.

Un altre punt fort de l'associació son les sinergies que es creen entre sòcies per parlar i demanar consell en diferents aspectes del dia a dia d'una explotació. L'any 2022, concretament al mes d'octubre, vàrem celebrar el I Congrés de les DMR, sent un dels principals temes a tractar la falta de pluges i la sequera.

Actualment som 192 sòcies, de les quals 24 formem part del Pirineu.

Som poquetes sòcies però com en molts àmbits del nostre dia a dia tenim unes distàncies geogràfiques entre nosaltres importants que no ens deixen que les nostres

relacions siguin més estretes.

Com he dit anteriorment, som una associació jove, amb molta espenta i amb moltes ganes d'anar deixant petjada, per a nosaltres mateixes i per a les properes generacions.

Llibreria
crítica

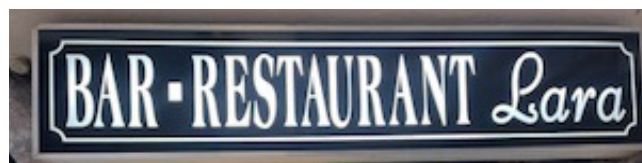
www.elrefugi.cat

EL REFUGI

c. Canonges, 9
25700 · La Seu d'Urgell

info@elrefugi.cat
622 025 218
652 343 455

   /elrefugicoop

**Especialidad en tapas variadas y
platos combinados**

Horario de 6:00 a 1:00 h

**Carrer Jueus - La Seu d'Urgell
T. 623 59 11 82**

L'EMPREDORIA A L'ALT URGELL: OPORTUNITATS ENMIG DE LA NATURA

Consell Comarcal de l'Alt Urgell

L'Alt Urgell és una comarca rica en paisatges i cultura, però també és un territori amb un gran potencial per a l'emprenedoria. A mesura que les grans ciutats esdevenen cada cop més congestionades, els emprenedors cerquen nous espais per desenvolupar els seus projectes, i l'Alt Urgell ofereix un escenari perfecte per aquells que volen combinar negoci i qualitat de vida.

Una de les principals oportunitats a la comarca rau en el turisme de natura. Amb espais com el Parc Natural del Cadí-Moixeró, la comarca és un destí ideal per a empreses que vulguin explotar el potencial de l'ecoturisme, les activitats d'aventura o l'agroturisme. En els darrers anys, hem vist una creixent

demanda de serveis personalitzats, com guies de muntanya, allotjaments rurals amb experiències autèntiques i activitats esportives que aprofiten l'entorn natural únic de la comarca.

A més, l'Alt Urgell està fent passos endavant per fomentar la innovació i la digitalització, amb projectes que volen millorar la connectivitat i les infraestructures. Això obre la porta a noves iniciatives tecnològiques, com ara el comerç electrònic, les plataformes de serveis o la formació online, que poden aprofitar aquest entorn rural sense renunciar a l'accés als mercats globals.

D'altra banda, l'emprenedoria a la comarca no només se centra en el sector turístic. També

hi ha un potencial important en l'artesania i la producció de productes locals, com la mel, els formatges o els embotits. Aquest sector, arrelat en la tradició, s'està reinventant gràcies a noves tècniques de comercialització que inclouen el màrqueting digital i la venda directa.

Però emprendre a l'Alt Urgell no és una tasca fàcil. Tot i les oportunitats, els emprenedors s'enfronten a reptes com l'accés al finançament i la necessitat d'adaptar-se a un mercat local que, sovint, és més petit i segmentat. És per això que iniciatives com el Consell Comarcal de l'Alt Urgell, amb els seus serveis d'assessorament i acompanyament, són claus per ajudar a engegar i consolidar projectes empresarials.

Si tens una idea de negoci o vols rebre assessorament per iniciar el teu projecte

a l'Alt Urgell, no dubtis en contactar amb el Centre Empresarial i Tecnològic de l'Alt Pirineu (CETAP). El CETAP ofereix suport i acompanyament personalitzat a emprenedors i empreses, facilitant recursos i eines clau per a l'èxit dels projectes. Pots posar-te en contacte amb el CETAP a través del telèfon 973 35 57 98 o enviar un correu electrònic a cetap@ccau.cat. També trobaràs més informació al web del Consell Comarcal de l'Alt Urgell.

En definitiva, l'Alt Urgell és un territori d'oportunitats per a aquells que vulguin emprendre amb una mentalitat oberta, aprofitant els recursos locals i el suport institucional. Amb esforç i dedicació, es poden crear negocis sostenibles i amb futur, en un entorn on la natura i la qualitat de vida són valors afegits imprescindibles.

**Consell Comarcal
de l'Alt Urgell**

IDAPA

Institut per al Desenvolupament
i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran
Institut entath Desenvolopament
e era Promocion deth Naut Pirenèu e Aran

**Generalitat
de Catalunya**

UN REFUGI ON VETLLEM PEL COOPERATIVISME I L'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

Som el Miquel Alberó i Eva Múrcia. Sòcies de treball de la llibreria El Refugi de La Seu d'Urgell

El projecte del Refugi neix l'any 2021 quan el Miquel i el Pol es coneixen a la Seu d'Urgell i fruit de les seves inquietuds polítiques, socials i culturals, decideixen donar el pas i impulsar una llibreria cooperativa de pensament crític i arrelada al Pirineu. Aquesta passa es dona després de comprovar que a La Seu i voltants existeix un interès cultural ben fort que pot donar que a entendre que aquest projecte

compta amb més de 30 socis i sòcies col·laboradores. La nostra cooperativa s'emmarca dintre dels valors i pràctiques de l'Economia Social i Solidària: posar la vida al centre. A més, les decisions les prenem de manera assembleària, col·lectiva i democràtica (sota el parany de "un soci, un vot"). També intentem desenvolupar unes condicions laborals dignes, on la part de les cures és fonamental. No ens centrem

pot funcionar i té viabilitat. Quan va néixer El Refugi, ja va néixer en format cooperativa perquè és el model empresarial que més s'acosta a l'ideari personal i de valors dels seus socis fundadors.

Actualment, al Refugi hi som dos sòcis treballadors l'Eva i el Miquel, i també es

en el creixement sinó en la sostenibilitat del propi projecte. Són aquests aspectes els que es diferencien d'una empresa normal i corrent que el seu objectiu és el creixement desmesurat i el benefici econòmic per damunt de tot. La idea és aportar una altra visió de les relacions socials i econòmiques.

Ara mateix creiem que el Pirineu viu un bon moment en aquest aspecte. Cada vegada hi ha més projectes de diferents àmbits i pràctiques que han optat per aquesta fórmula de relacionar-se. I, pràcticament, la majoria ho fa sota els valors de l'Economia Social i Solidària, cosa que és un plus a l'hora d'intercooperar. Des de gestories a projectes en l'àmbit de l'arquitectura, l'habitatge, l'energia, el tercer sector o el nostre, el cultural. Nosaltres actualment fem xarxa en diversos espais. Som entitat promotora de l'Ateneu Cooperatiu de l'Alt Pirineu i Aran (entitat integrada per cooperatives i administracions públiques que té com a objectiu la difusió i impuls de l'Economia Social i el cooperativisme), som impulsors, juntament amb un altra llibreria cooperativa (La Lluerna de Ripoll) de l'espai La Traça Cultural, un

banc de recursos que aglutina vora 40 entitats culturals del Pirineu, i participem de la XES (la Xarxa d'Economia Social i Solidària de l'Alt Pirineu i Aran).

Humilment creiem que aportem una altra manera de fer les coses i també de relacionar-nos tant amb la gent com amb el territori. També creiem que aportem un model a seguir sobretot per la gent jove. Vivim en una zona on el despoblament és preocupant i on, malauradament, els diferents governs aposten per macroprojectes turístics que venen acompanyats per treballs precaris i estacionals. És davant d'aquesta situació, que creiem que els projectes cooperatius i basats en els principis de l'Economia Social i Solidària poden aportar el seu granet de sorra i servir com a exemple d'unes pràctiques alternatives.

IDAPA

Institut per al Desenvolupament
i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran

*Institut entath Desvolopament
e era Promocion deth Naut Pirenèu e Aran*

LLEGEIX
L'ALTERNATIVA
www.lal.cat

VIVÈNCIA ALBERT

Alberto Fernández Benítez

El meu nom és Albert, però tothom em diu Alberto. Tinc 26 anys i porto tota la vida a La Seu d'Urgell.

Toco el surdo a la Batukada i la caixa als Gegants i Armats des de ben petit. Desconec l'edat exacta en la que vaig començar, però em sento bé amb l'ambient que s'hi respira quan assagem o toquem per les festes. En definitiva, tinc el temps ben ocupat i m'agrada que així sigui.

Em defineixo com una persona tímida, vergonyosa, poc parladora. Em costa expressar-me amb paraules i prefereixo escriure els meus pensaments i sentiments per a que la gent els pugui llegir a les xarxes socials. Moltes persones em feliciten pel que dic i em sorprèn perquè, qui diu que ningú ho pot fer.

Soc treballador, responsable, actiu, creatiu, amb una gran predisposició a l'aprenentatge i a la millora tant personal com professional.

M'agrada escoltar a les persones que em rodegen, encara que em costi donar consells. Tot i així, sé veure quan algú està malament o bé perquè empatitzo amb ells.

Aterro en el món laboral, a través d'un amic de la meua germana. Es posen en contacte del prelaboral Alt Urgell INTRESS on vaig estar de 2017 a 2018 fent pràctiques laborals en tallers de manipulació, jardineria i hort, restauració de mobles, administració, cuina i informàtica. Cada dia, durant un any feia diferents coses i m'agradava però no acabava de sentir-me en el lloc que desitjava.

La meua mare va parlar amb l'Aida i l'Urgell per a poder entrar a treballar a Integra Pirineus

en l'àmbit forestal, però no tenia formació ni experiència. M'orienten per a treballar en el servei de jardineria. Jo tenia clar que volia fer alguna cosa de jardineria, així que em va interessar. Aquest va ser el meu primer contacte amb Integra Pirineus. Vaig estar de juliol a desembre de 2018, durant 6 mesos, de peó de jardineria. Em dedicava a arreglar els parcs i jardins de La Seu, i no se'm donava malament, així que l'any següent, van tornar a contractar-me durant 6 mesos més, fins que va finalitzar el servei.

Com van veure que era molt treballador i m'esforçava per voler aprendre més, l'Urgell i l'Aida, em van encaminar cap a l'empresa d'Inserció d'Integra Pirineus per a començar el meu primer contacte amb el món forestal. Reconec que va ser molt dur a nivell físic. A

més a més, havia d'aprendre a portar i utilitzar maquinària forestal, però a mi res m'atura. Així que finalment, el 30 de juny de 2023, data que mai oblidaré, em fan un contracte indefinit com a peó forestal, al CET (Centre Especial de Treball) d'Integra Pirineus. Per a una altra persona igual no significa res, però per a mi va ser com treure'm una carrera universitària, un somni fet realitat.

El Fidel, un dels supervisors del bosc, m'explica coses del meu avi, al qui mai vaig arribar a conèixer, i que feia el mateix que jo. L'única diferència, és que ell treia els troncs amb el burro i nosaltres amb els tractors. Pel demés tot igual; els braços sempre plens d'esgarrinxades perquè traïem els arbusts amb la nostra pròpia força, la inclinació de la superfície on treballem pot variar segons el dia; el dia que toca en pla, que és quasi mai, faig una festa. Tot i així, estimo aquesta feina i no penso en cap altra.

I en quan a la maquinària, al principi m'aterrava, però ara puc tocar sense por una motoserra o l'estilladora. Tinc pendent una xerrada amb la desbrossadora perquè sempre tendeix a tirar-te coses, però amb els equips de protecció, un se sent més segur.

Un dels dies que mai oblidaré i que ja ha quedat com anècdota a Integra Pirineus, és la següent; arribem a Sant Jaume, al costat de l'ermita de Sant Antoni, anant cap a Ortedó. El cap de colla, la persona que ens diu i guia quan

estem al bosc, el Guille, anava talant els pins per a que nosaltres després el poguéssim treure les rames i quedessin nets. Em vaig posar al costat d'un dels pins per a poder maniobrar millor, sense donar-me compte de que era un 2x1, és a dir, que eren dos pins contra mi. Vaig tallar i un d'ells es va girar, trepitjant-me el canell i la cama, deixant-me tombat al terra. Vaig cridar a un company i van venir al rescat. La funció va començar tallant a trossos el pi on tenia la cama atrapada per a poder treure-la, escoltant de fons el dolç so de la motoserra. Al final, em van poder treure d'allí i sense més espera, als 10 minuts seguia amb el meu treball, treure les rames dels pins, deixant-los nets i tallant-los pel seu transport al cobert.

He de dir, que aquí he trobat la meua vocació i inspiració. Treballar en plena natura, al bosc, és una opció que sempre vaig sospesar, però no vaig tenir l'oportunitat com la que Integra Pirineus em va oferir. Significa el meu present i el meu futur.

A més a més, tinc un grup de persones amb les que treballo i confio i en els moments més durs de la meua vida he trobat el seu recolzament.

Un somni que desitjaria fer realitat, seria el de ser l'encarregat de les persones noves que venen per a poder ensenyar-los l'art del món del peó forestal.

CAFÉ ORIENTE

Carrer Major, 12
Tel. 973 35 17 32
25700 LA SEU D'URGELL

FORMATGES DE L'ABADESSA

 Formatges de l'Abadessa

Judit Carreira Ruiz

C/. Canonges, 45
25700 La Seu d'Urgell
T. 607 579 608
formatgesdelabadessa@gmail.com

DRETS, TERRA, TREBALL I COMUNITAT EN UN PIRINEU VIU

Pirineu Viu

El Pirineu és una terra amb identitat, rica en recursos naturals, cultura i història. Tanmateix, ha estat sovint relegada a l'oblit, marcada pel despoblament i per les agressions a la terra i la natura.

Durant dècades, el Pirineu visqué principalment del sector primari: la pagesia, la ramaderia i la silvicultura eren els pilars d'una economia local arrelada al territori. A principis del s. XX, l'especialització en la producció lletera familiar es combinava amb l'agricultura d'autoconsum. Les polítiques franquistes començaren a subvencionar la gran indústria agrària i ramadera i deixaren caure els petits productors; s'impulsaren també projectes de reforestació que suposaren la pèrdua de moltes terres que s'aprofitaven pel pastoreig i el cultiu. A les dècades del 50 i 60 s'intensificà l'èxode rural de mà d'obra cap a la indústria metropolitana.

El model econòmic i laboral es transformà encara més a partir dels anys 60 i 70, quan el boom turístic promogué la inversió en infraestructures i l'explotació dels recursos naturals. Aquest canvi accentuà la desconexió de l'economia local amb les activitats tradicionals, donant lloc a un model centrat en la turistificació, que durant els anys 80 i 90 es consolidà com a motor econòmic mitjançant la construcció de pistes d'esquí, allotjaments turístics i altres instal·lacions recreatives. La inversió en el sector terciari provocà una davallada significativa del sector primari, que perdé protagonisme econòmic. En el període post-crisi econòmica, a partir de 2008, s'intensificà l'especulació immobiliària, accentuant també les dinàmiques d'explotació laboral i la dificultat d'accés a l'habitatge.

Actualment, el Pirineu afronta una crisi múltiple—ambiental, política i social—que continua empitjorant la situació. S'agreuja la problemàtica al voltant de l'habitatge, es degraden i desvaloritzen encara més les feines i es retallen drets laborals i drets bàsics. La vida es fa cada cop més insostenible, mentre els atacs al territori i la natura són més escandalosos que mai.

La situació laboral actual és un reflex d'un model econòmic capitalista que depèn del turisme. La majoria de les ocupacions estan vinculades a l'estacionalitat, la qual cosa implica una inestabilitat i precarització significativa per les treballadores: contractes temporals, salaris baixos, llargues jornades laborals, grans càrregues de feina, obligatorietat de treballar diumenges i festius, així com condicions laborals que depenen de la meteorologia i de l'afluència de visitants. Aquests factors comporten, a més, dificultats per a la conciliació de la vida familiar i per organitzar-se en la defensa dels drets laborals.

D'aquesta manera, la desprotecció que pateix la classe treballadora no només impacta les seves condicions materials -salari insuficient per cobrir necessitats bàsiques, dificultat d'accés a l'habitatge, manca de cobertura en les prestacions socials o la pobresa energètica-, sinó que també afecta la salut física i emocional, les relacions socials i les perspectives de futur i construcció d'un projecte de vida. Les dones i trans*, les persones immigrades i en situació administrativa irregular, els joves i altres col·lectius en situació d'estrès social sovint ocupen les feines encara més precaritzades i menys qualificades i veuen encara més vulnerats els seus drets i pateixen encara més les conseqüències d'un sistema desigual.

Però malgrat les condicions adverses, no renunciem a buscar alternatives que garanteixin una vida digna per a les treballadores i que siguin respectuoses amb el territori. Sabem que és possible construir relacions laborals més justes a través de models d'economia social i solidària, que fomentin l'autogestió i l'ocupació estable. Tenim l'experiència que el sindicalisme laboral aconsegueix defensar els nostres drets i

dignificar-nos. Sabem que impulsant formació i capacitació adaptada a les necessitats del territori promourem iniciatives d'economia local, especialitzades i sostenibles que redueixen la dependència del turisme massiu i contribueixen a la preservació del medi ambient. Apostem per reforçar el sector primari, recolzar la pagesia i la ramaderia i donar suport a les activitats tradicionals que respecten la terra. No ens fa por assenyalar i atacar directament els culpables d'aquestes polítiques que ens ofeguen.

Atès el context i els reptes actuals, per donar resposta a la situació actual asfixiant que pateix la classe treballadora, neix **Pirineu Viu**: Un moviment que aglutina persones i col·lectius compromesos amb la defensa del territori i els drets de la seva gent; un espai anticapitalista per fer front conjuntament als atacs d'un sistema que posa el benefici d'uns pocs per sobre de la dignitat de la majoria; una plataforma que persegueix l'objectiu de garantir una vida digna per totes; una comunitat de gent lluitadora i alegre, basada en la solidaritat, l'autogestió i el suport mutu que, per damunt de tot, estima el Pirineu.

LA FORÇA LABORAL DE LA DONA A L'ALT PIRINEU

Amadeu Gallart Sort. *Economista.*

1-La societat tradicional altpirinenca: un passat lamentable.

La societat tradicional ha estat vigent durant segles i segles a l'Alt Pirineu. Podríem començar a veure alguns canvis polítics al breu però intens període de la Segona República. Deixant de banda el parèntesi social i econòmic de la Guerra Civil, trobaríem el començament de canvis econòmics al llarg dels anys seixanta i setanta del segle XX, en ple franquisme, canvis amb incidència a la situació laboral de la dona, que, a les darreres dècades, han anat agafant velocitat, sense arribar, però, ni de bon tros, a permetre'ns afirmar que la societat patriarcal ha desaparegut de la nostra casa altpirinenca.

Tornant a la societat tradicional a casa nostra, l'activitat laboral femenina s'ha centrat al món agrari, al món del petit comerç i a les feines de casa. Encara que, com l'home, ha sofert les conseqüències de les guerres i les malvestats de tot tipus, no ha hagut de fer de militar en cap dels seus graus. Sí que ha pogut desenvolupar, en un percentatge mínim, alguna activitat professional com a mestra encara que normalment ho feia portant els hàbits d'una orde religiosa.

Es "exemplar" la actuació femenina al món pagès i ramader. Si analitzem cases de pagès de dimensions mitjanes i petites, la seva actuació ha estat, com a norma no escrita, la de l'escarràs de la casa. Ha hagut de participar, sobretot en les temporades més intenses, en les feines pròpies dels camps i de les corts de bestiar i fer-se càrrec de l'aviram i de l'hort. I a més, ser l'encarregada natural de les tasques reproductores, tenint en compte unes taxes

de mortalitat infantil terrorífiques —situacions acceptables eren, que dels cinc o sis parts, fets en males condicions, en sobrevisquessin tres o quatre fills. Aquest tipus d'explotacions rurals, majoritàries llavors al territori de la muntanya pirinenca, eren essencialment patriarcals i l'home principal, la successió dels hereus de cada nissaga, acostumava a ser un reietó mesquí —en diferents graus— que trobava en la dona l'oportunitat de compensar els cops d'una societat hostil. La religió completava el cercle i, malgrat tot, constituïa un cert element de consol dins d'aquest ambient tan clos.

En poblacions com la Seu, el panorama femení millorava, sense perdre mai de vista un ferri autoritarisme patriarcalista. Posem per cas el petit comerç. No deixava de ser un reducte on les classes populars podien trobar algun tipus d'alleugeriment en comparació a les condicions de vida dels petits pagesos. Els establiments comercials solien ser, ens ubiquem temporalment al segle XIX i anteriors, petits, foscos i freds i oberts les vint-i-quatre hores del dia de les set hores de la setmana. No cal dir que, casos a part de vídues resignades o alguna pubilla molt ben posada, la titularitat del negoci, per misèrrim que fos, requeia en l'home i la que portava el pes de la gestió era la dona, que, de fet i de dret, era una treballadora sense cap tipus de dret laboral i ben poc de dret general. Pitjor era encara la situació de les criades que havien de treballar tot el dia a canvi de sostre i menjar. Per la quantitat de soldats que pul·lulaven per les nostres comarques, moltes cases oferien menjars que cuinaven i servien les dones i cobraven els homes.

2-Arriba la carretera. Canviarà el panorama?

Quan s'acaba el segle XIX, les noves carreteres, encara que precàries, emplenen d'esperança els cors masculins i femenins, però l'evolució que causaran serà desesperadament lenta. Cal ressenyar la formació, modesta, d'una burgesia local que obrirà banques (cas de Fornesa i Rebés), hotels com el Mundial i l'Andria, potenciarà indústries de llanes, com els Cardona i els Farràs, tallers mecànics com la Ford de la família Font (a) Escardill i, sobretot, l'engrescador canvi del sector agrícola i

al món de l'ensenyament, algun lloc de treball a les noves fàbriques de mantega i formatge i la millora física dels comerços i la seva habitabilitat gràcies a què les prestatgeries poden emplenar-se de mercaderies que arriben amb abundància —comparant-ho sempre amb els nivells anteriors. Als pobles més petits, i sobretot als d'alta muntanya, tot segueix igual per a la dona, i per a l'home, i no és estrany que aprofitin les noves vies de comunicació per abandonar moltes terres miserables.

Quan es planteja seriosament la situació social de la dona, plantejament teòric en

ramader cap al cooperativisme preconitzat pel gran líder, Josep de Zulueta i Gomis. També els antics traginers es convertiran en carreters i aquests en transportistes de mercaderies i de persones... Però el tema laboral de la dona romandrà estable, amb alguna espurna oberta

relació al dret de vot femení, sense gaire transcendència en la realitat quotidiana, és durant la Segona República. Crec que es pot dir que sociològicament, respecte al tractament laboral de la dona, som encara plenament immersos en la societat tradicional.

Els aspectes que encara revelen la potència del patriarcalisme a casa nostra sovintegen. Només cal pensar en la primera institució religiosa de l'Alt Pirineu, que és l'Església Catòlica, que no admet les dones com a sacerdots. Per no esmentar entitats "culturals", molt arrelades en un món de tradicions estancades, que no admeten les dones com a participants de ple dret, en pla d'igualtat amb els homes. Cal lluitar contra aquesta multiplicitat de patriarcalismes que impregnen les formes de relacions familiars i socials, sigui des de posicions reivindicatives personals o grupals, sigui des dels sindicats o els partits. Tenim feina per a molts anys!

SINDICATS I SINDICALISME

CGT AltUrgell

Ve de lluny que els i les treballadores van assolir els grans canvis i avenços dels que ara gaudim. No va ser empresa fàcil, ficar-se el món en contra, el món dels grans capitals que veien en la classe obrera, una font inesgotable de recursos econòmics als que no calia tindre gaire contents però si sotmesos i lligats en curt. Poc a poc, el treball es va anar mecanitzant i la mà d'obra que es ven barata reclama ocupar el lloc que li toca per llei. Assolir drets, consolidar-los i fer-los comuns va fer que la vida laboral de les persones avances i un principi de justícia social es va començar a desenvolupar entre la societat del moment.

A mida que hem avançat en drets, hem pres consciència de la nostra importància cabdal en l'engranatge de la vida tal i com la coneixem i l'hem concebuda, fins arribar a l'època actual on són impensables les practiques abusives fins l'extrem de temps passats, malgrat continuem en peu de guerra reclamant es respectin aquests drets tan lluitats per les nostres ancestres i patint els intents de frenar l'aplicació i mi-llora de les condicions laborals en tots els sectors.

Davant aquesta historia de lluita d'una gran majoria versus una minoria dominant, trobem els moviments sindicals, representant les demandes de les treballadores i han estat els garants perquè es respectin i s'avanci en les

millores de les condicions laborals de les persones.

Malgrat els seus orígens tinguin un comú denominador, organitzar els i les treballadores, fer que les seves demandes esdevinguin drets, reconeguts en lleis, que s'implementin i es respectin; no tots els sindicats han mantingut els principis de lluita i defensa dels drets de la classe treballadora. Drets que milloren les condicions laborals de les persones, en definitiva la qualitat de vida, però que a ulls de la patronal resten en beneficis econòmics, en pèrdua de poder, en deshumanitats varies. De mà de la classe política dominant del moment, certs sindicats i partits, han pactat els avenços a mida de l'empresa sense tindre en compte el benefici humà, sòls l'econòmic per part de la patronal. Un gran error es miri per on es miri.

Aquesta amistat interessada entre sindicats i patronal ha fet que la classe treballadora perdés la confiança en l'organització sindical i representació dels seus drets donant via lliure al poder absolut per regular les relacions laborals no ajustades a justícia, ajustades a la llei del més fort, en aquest cas, l'empresa i el seu cor: el benefici econòmic.

I és en aquest moment, en aquesta lluita, on l'esperança i la força de les treballadores no s'ha de menystenir.

Recuperar l'esperança en els sindicats, llibertaris, anarquistes, que no han cedit, que no han fet matrimoni amb propostes partidistes, que conserven l'esperit de lluita, com organització que representa els interessos de la classe treballadora. Aquest és l'objectiu d'avui per un millor futur a tots els nivells.

Fem sindicat, fem justícia social!!

TREBALL A DISTÀNCIA: L'OPORTUNITAT DE LES PROFESSIONS TECNOLÒGIQUES A L'ÀMBIT RURAL

Mònica Wela

El treball a distància ha transformat la manera en què entenem la feina i com vivim el nostre dia a dia. En una època en què les noves tecnologies ens permeten treballar des de qualsevol lloc, emergeix una oportunitat única per revitalitzar les comarques com l'Alt Urgell i reduir la dependència de les grans ciutats.

Durant dècades, les grans ciutats han estat el centre de l'activitat econòmica, concentrant oportunitats laborals que sovint obligaven a la gent a traslladar-se i abandonar els seus llocs d'origen. Això ha portat a un despoblament progressiu de moltes zones rurals, deixant-les amb menys serveis i recursos. Amb l'auge del treball a distància, però, aquesta tendència està començant a canviar.

l'estrès dels desplaçaments diaris i el cost de vida elevat. A l'Alt Urgell, aquesta nova realitat es percep com una oportunitat per atreure talent i aportar una nova dinàmica al territori. Les persones que opten per viure en comarques com aquesta troben un equilibri entre feina i vida personal que les ciutats sovint no poden oferir.

L'atractiu no és només la bellesa natural de les zones rurals, sinó també el sentit de comunitat i la qualitat de vida que ofereix. El fet de viure en una zona amb més espai, més silenci i amb un accés més directe a la natura pot millorar el benestar general i la productivitat. El treball a distància no només permet treballar de forma més còmoda,

El treball remot ofereix una flexibilitat que permet als professionals instal·lar-se en zones amb un ritme de vida més tranquil, lluny de

sinó que també proporciona l'espai per desconectar i reconnectar amb un mateix. Amb aquesta nova manera de treballar,

també es generen noves oportunitats per al desenvolupament local. L'arribada de professionals amb noves idees i coneixements pot ser una font d'innovació per a les comarques. Aquest nou flux de talent ajuda a diversificar l'economia, donant lloc a l'aparició de nous serveis i iniciatives que beneficien tant als nous residents com als veïns de tota la vida. Des de cafeteries i establiments de restauració fins a serveis especialitzats, l'economia local es veu impulsada per aquesta renovada vitalitat.

Un altre aspecte important és com el treball a distància permet a les persones mantenir-se connectades amb la seva comunitat, estalviant temps de desplaçaments i reduint l'estrès associat. Aquesta millora en la qualitat de vida es tradueix en un augment de la felicitat i la salut mental, factors clau per al desenvolupament de societats més saludables i equilibrades.

El desplaçament de la feina cap a zones menys urbanes també contribueix a un canvi positiu en la distribució de recursos i infraestructures. Com més persones optin per treballar des de llocs com l'Alt Urgell, més incentius hi haurà per millorar les infraestructures de telecomunicacions i transport, fent que aquestes comarques siguin encara més atractives i accessibles per a futurs residents.

Aquesta nova era de treball a distància és una oportunitat única per descentrificar el focus de les grans ciutats i obrir portes a una vida laboral i personal més sostenible i equilibrada. L'Alt Urgell, amb el seu entorn inspirador i la seva comunitat acollidora, es troba en una posició ideal per beneficiar-se d'aquest canvi i demostrar que es pot treballar bé i viure millor, lluny de l'estrès i la pressa de les grans metròpolis.

local. **Comunicació** **i publicitat**

Mònica Wela
CEO

nooclify.com

+34 645 422 587

c. Joaquim Viola 22, La Seu d'Urgell

T'ha agradat? Fes-te soci/a i ajuda a créixer aquest projecte

Nom i cognoms: _____

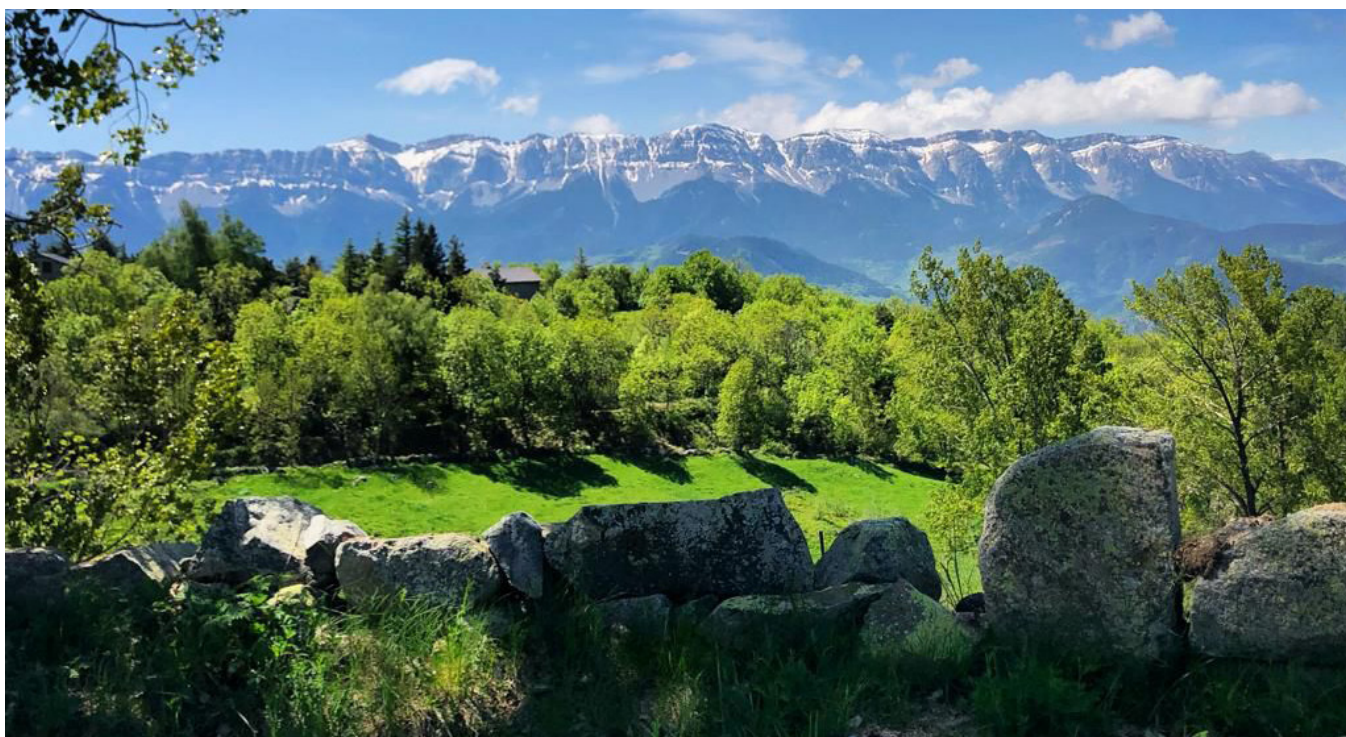
Adreça: _____

Correu electrònic: _____

Telèfon: _____

Pots enviar les teves dades a lal@lal.cat - o per correu a:
Yann Marais
c/. del Carme, 18, 2n. 3a - 25700 La Seu d'Urgell, Lleida
www.lal.cat

En compliment del que estableix la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, li comuniquem que les dades que vostè ens faciliti quedaran i seran tractades als fitxers titularitat de L'Alternativa per tal de prestar-li els nostres serveis, així com per mantenir-lo informat sobre qüestions relatives a l'activitat de l'organització. L'Alternativa es compromet a tractar de manera confidencial les dades de caràcter personal facilitades i, a no comunicar o cedir aquesta informació a tercers. Així mateix, informem de la possibilitat que té d'exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició de les seves dades de caràcter personal en el correu electrònic de yann1448@hotmail.com.

LLEGEIX
L'ALTERNATIVA
www.lal.cat

L'ALTERNATIVA NO ES RESPONSABILITZA DE LES OPINIONS
DELS SEUS COL·LABORADORS I COL·LABORADORES